

IO 1 - Stereotypes analysis and good practices to break them down

This output is the result of the first phase of the partnership's work. An **analysis grid will be prepared** (which will be shared during the first transnational meeting) through which each partner will carry out an analysis of the presence of stereotypes within formal learning contexts (schools, training organizations, etc.) informal and non-informal formal (places of aggregation of young people, working environments, associations, etc.) through the support of educators. **A meeting with the preliminary educators will be carried out** (see the paragraph dedicated to the implementation of the project) during which the path drawn by the project and the analysis grid will be illustrated. **At the end of the analysis, the results will be shared and discussed and the recurring stereotypes identified both among young people and among the educators themselves (conscious and unconscious type). The analysis grid will be the result of the work of the psychologists who make up the resources of the partnership.** It will be tested beforehand with a sample of educators and students (chosen according to common criteria defined and shared among the partners) and subsequently implemented. This tool will not be composed only of questions but also of images, film evocations, stories that will invite the interviewee to reflect on his own idea of male and female gender. The fine tuning and administration of the analysis grid takes a long time, as well as the administration and analysis of the results. Furthermore, at the end of the analysis, the results will be presented and discussed with educators and young people. The recognition of stereotypes will be the fundamental step for their abatement (break down).

This study will lead to the identification of educational and training practices in use that feed the presence of gender stereotypes and the practices that instead combat it.

At the end of this study, the good practices that emerged during the **survey will be highlighted and collected in a handbook in each language of the partner countries and in English. The handbook is the innovative element of OI: both the analysis grid and the results will be the result of an original and participated research between educators and young people. The analysis grid, at the end of the survey, will be further refined and made an autonomous product that can be used as a test in any learning context.**

The expected impact of this IO is to bring out the conscious and unconscious stereotypes present in each of us that are at the basis of discriminatory attitudes, intolerance and, ultimately, violent behaviour. Furthermore, in the course of returning the results of the analysis which will take place,

as indicated, through more meetings with educators and young people, a more informative part will be dedicated to the juridical figures of the working group, where knowledge will be provided on the rights of victims and men of violence (physical, sexual, economic and psychological). In this way we want to raise the level of knowledge (impact) on the subjects of civil and social rights also from the legal point of view (both among young people and among educators) which, as the experience of the partners in this area has shown, they are by no means extensive and known.

During these meetings, the representatives of the Equal Opportunities Department who gave their external support to the project will also be involved.

Lead Organization: Associazione Nazionale Telefono Rosa

What the project foresees....	Front Activities carried out	Products/number
Questionnaire for the survey	Number of on line and “live” meeting	Numbers of questionnaire
<i>Survey among students, youngsters</i>	Number of online and “live” meeting: 1	Numbers of questionnaire: 27
<i>Survey among educators</i>		Numbers of questionnaires: 4
<i>Survey among parents (optional)</i>	Number of on line and “live” meeting: 0	Numbers of questionnaires: 8
<i>Reports of survey</i>	Elaboration of the results and visualization	Handbook with Romanian results in Romanian Handbook with Romanian results in English

HANDBOOK

Rezultatele chestionarului aplicat în România

Material realizat de **Centrul FILIA** în cadrul proiectului Erasmus+
*"UP&UP - UPscaling skills of trainers and educators on gender-based violence to raise
awareness among young people against violence"*

1. Introducere

Societatea în care trăim se ghidează după un set de idei despre cum ar trebui să vorbească, să se îmbrace, să se comporte, să performeze în societate bărbații și femeile. Fetele și băieții trăiesc în medii genizate în care percepțiile despre unde le este locul sunt la ordinea zilei în mass-media, televiziune, internet, cărți, reviste, filme etc.: locul ei în casă, domeniul privat, al familiei, educației și îngrijirii, iar locul lui în spațiul public, al politicului, forței și deciziei.

“One cannot be what one cannot see”

1.1 Stereotipurile de gen

Lippmann este cel care a introdus noțiunea de stereotip în cartea sa intitulată “Public Opinion”. Cea mai cunoscută metaforă a sa este aceea a “imaginilor din mintea noastră”. Lippmann susținea că oamenii au nevoie de o versiune mai simplificată a lumii. Aceste imagini din minte sunt de fapt o reprezentare a mediului înconjurător, care este mai mult sau mai puțin creată de om.

Conform Lexiconului Feminist (2001), stereotipurile de gen se definesc ca fiind sisteme organizate de credințe și opinii consensuale în legătură cu caracteristicile femeilor și bărbaților, precum și despre calitățile presupuse ale masculinității și feminității. Mai mult decât atât, trăsăturile pe care oamenii le asociază femeilor și bărbaților nu au numai caracter descriptiv, ci și prescriptiv – adică nu spun doar cum sunt femeile ci și cum ar trebui să fie.

Cel mai frecvent, stereotipurile pot include informații cu privire la înfățișare, atitudini și interese, trăsături psihologice, relații sociale, ocupații. Ceea ce este mai important e faptul că aceste diferite dimensiuni sunt interconectate. Simpla cunoaștere a unei persoane ca femeie implică faptul că acea persoană va avea anumite caracteristici fizice (precum: voce melodioasă, delicată, grațioasă) și anumite trăsături psihologice (precum: dependență, slăbiciune, emotivitate, compasiune) și că se va angaja în anumite tipuri de activități (îngrijirea copiilor, gătit, grădinărit). (Golombok & Fivush, 1994) Stereotipurile de gen sunt prezente în toate sferele vieții, iar adesea suntem atât de obișnuiți cu ele, încât trec automat acceptate, ci nu sancționate.

Există trei mari categorii de influențe care au un rol în formarea stereotipurilor: experiența directă, mediul social proxim și mass media. Ponderea cea mai mică în acest proces o are experiența directă. Copiii “știu” de la vârste foarte fragede că “romii sunt răi”, mult înainte de a fi avut posibilitatea să interacționeze cu vreun rom – rolul principal în această timpurie achiziție fiind datorat părinților. Stereotipurile sunt transmise, așadar, de familie, prieteni, vecini, colegi, prin interacțiune. Cea mai puternică influență o are, însă, mass media, îndeosebi televiziunea și filmele.

Mecanismul de transmitere a acestor așteptări sociale și culturale este pus în mișcare de influența congruentă a mai multor factori: părinți, media, școală, prieteni, etc. Copiii pot selecta încă de la vârsta de 2-3 ani jucăriile specifice fiecărui sex în parte, tinzând să se conformeze în preferințe cu ceilalți băieți și fete. Conform Organizației Mondiale a Sănătății (OMS), termenul „sex” se referă la caracteristicile biologice, anatomice și fiziologice care definesc bărbații și femeile, în timp ce termenul „gen” se referă la aspectele sociale, psihologice și comportamentale, în special normele impuse de societate, aspecte pe care societatea le consideră potrivite pentru femei și bărbați.

Sandra Bem (1993) susține că genul devine foarte devreme o lentilă prin care copiii văd și interpretează comportamentul celor din jur, aceștia dezvoltându-și așa numitele “scheme de gen” care însumează credințe și opiniile despre femei, bărbați, fete și băieți. Cartea ei “The Lenses of

Gender” oferă explicații pentru modul în care lentilele de gen ale unei societăți (polarizarea de gen, androcentrismul și esențialismul biologic) funcționează pentru a menține opresiunea femeilor și a minorităților sexuale (Bem 1993).

1.2 Prejudecăți de gen

Una dintre cele mai dăunătoare consecințe ale stereotipurilor este că pot duce la formarea punctelor de vedere părtinitoare asupra anumitor grupuri și indivizi. Prejudecata este o atitudine nejustificată, preconcepută față de o persoană sau un grup, bazată mai degrabă pe stereotipuri, decât pe o experiență reală. Atunci când afișăm prejudecăți față de ceilalți, ne percepem ca aparținând anumitor grupuri, creăm o mentalitate “noi contra lor”. Prejudecățile se pot baza pe o serie de factori, cum ar fi rasa, religia, etnia, statutul, sexul și orientarea sexuală. (British Council, 2010) Așadar, prejudecățile de gen sunt atitudini generalizate față de femei sau bărbați ca și grup social și reprezintă un rezultat al stereotipurilor de gen.

2. Metodologia cercetării

Proiectul UP&UP, finanțat prin programul Erasmus+, urmărește combaterea stereotipurilor și violenței de gen, iar prezentul material face parte dintr-un pachet conceput spre a veni în sprijinul profesorilor care doresc să adopte un comportament sensibil la gen.

Studiul a urmărit să identifice prezența stereotipurilor de gen în rândul elevelor/elevilor, profesoarelor/profesorilor și părinților. Prezenta cercetare s-a bazat pe o metodă de cercetare cantitativă: anchetă sociologică pe bază de chestionar. Chestionarul a constatat în două întrebări:

- pentru prima întrebare am folosit o scală Likert, cu poziții de la 1 la 5, unde 1 înseamnă acord total și 5 înseamnă dezacord total, participanții fiind rugați să își exprime poziția față de câteva afirmații cu privire la stereotipuri de gen (de exemplu: “Bărbații sunt lideri mai buni decât femeile”);
- pentru a doua întrebare am folosit de asemenea o scală de la 1 la 5 unde 1 înseamnă foarte important și 5 înseamnă deloc important, participanții fiind rugați să își exprime poziția față de importanța anumitor aspecte într-o relație (de exemplu: atracția fizică; loialitatea; comunicarea ș.a.).

Scala repertorială, numită și scala Likert (1970), permite cercetătorilor să colecteze date care oferă o perspectivă asupra nuanțelor și opiniile participanților. Aceste date sunt cantitative și pot fi ușor analizate statistic (Kendra, 2018).

Spre deosebire de chestionarul adresat elevelor și elevilor, pentru celelalte două categorii de respondenți, chestionarul a inclus în plus două întrebări în care au fost rugați să răspundă în felul în care consideră că elevele/elevii, respectiv fiicele/fiii lor au răspuns la aceleași întrebări.

În contextul special datorat pandemiei de COVID-19, chestionarul a fost administrat online, prin intermediul Google Forms. Am colectat răspunsuri din partea a 27 de eleve și elevi, 4 profesoare și profesori și 8 părinți de la un liceu din București. În acest sens, trebuie specificată posibilitatea apariției unui *bias* în ceea ce privește datele colectate având în vedere mediul din care provin respondentele și respondenții (urban, capitala țării).

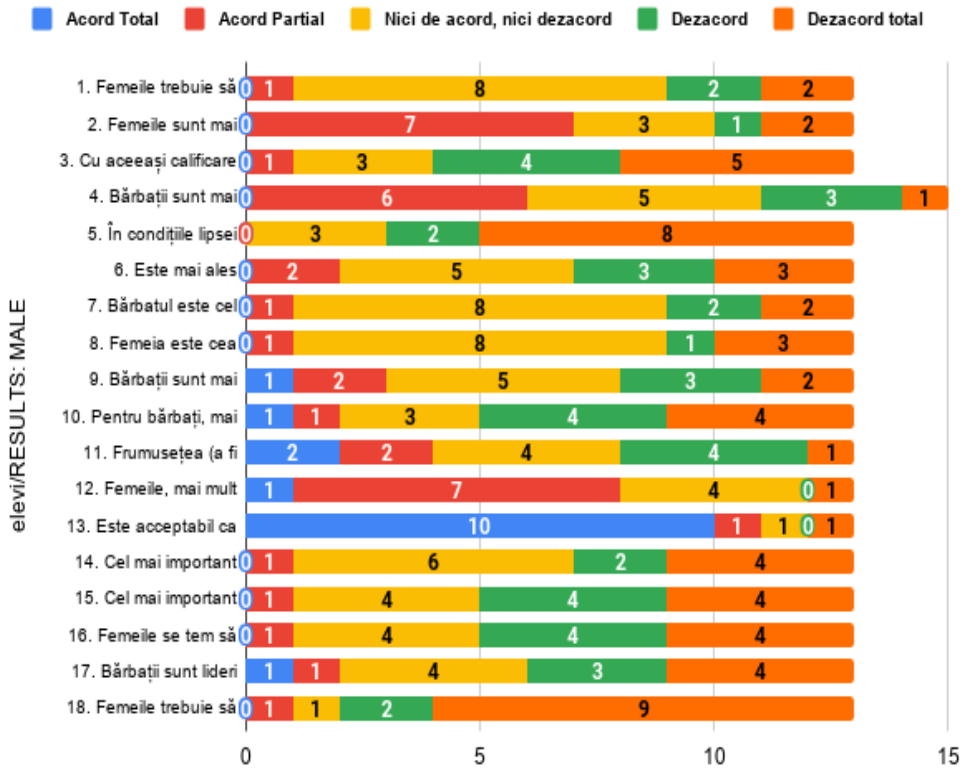
Ulterior completării chestionarului, elevele și elevii au participat la o prezentare online de tip training, prin intermediul platformei Zoom, pe tema stereotipurilor de gen. În cadrul întâlnirii au explorat modul în care stereotipurile sunt folosite, au discutat despre cum influențează parcursul fetelor și băieților și de ce este necesară combaterea/demontarea lor. De asemenea, le-au fost prezentate rezultatele chestionarului.

3. Analiza rezultatelor

Analiza rezultatelor va fi împărțită în două subcategorii: atitudini față de stereotipurile de gen (prima întrebare din chestionar) și valori urmărite într-o relație (a doua întrebare).

3.1 Atitudini față de stereotipurile de gen

În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații? (răspunsuri elevi: gen masculin)

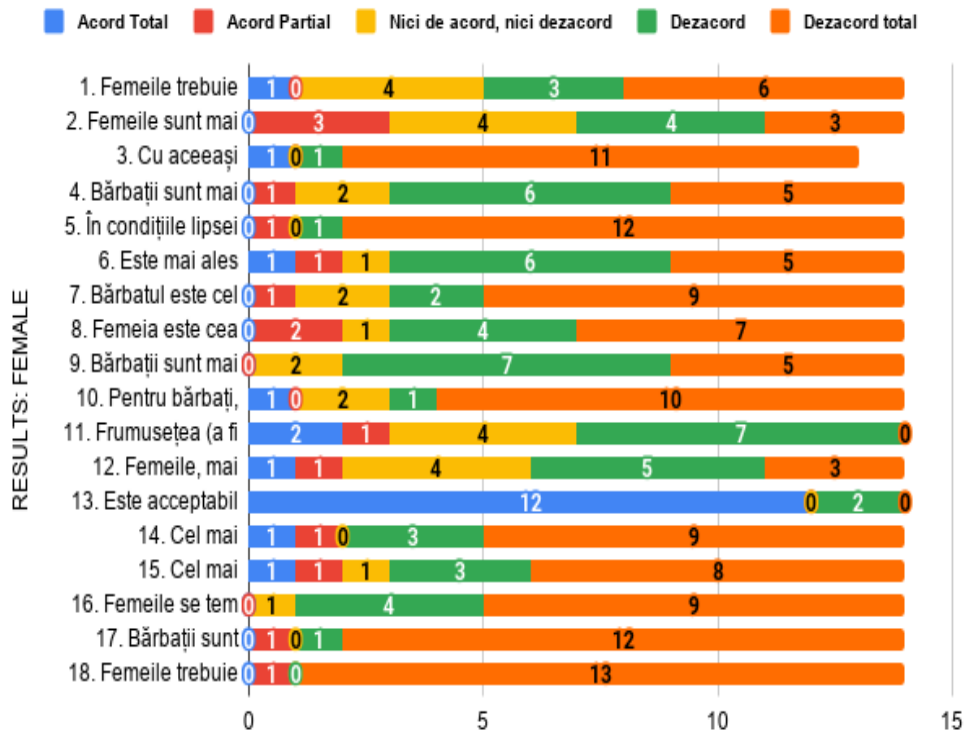

- Aproximativ 70% dintre elevii de gen masculin sunt în dezacord total cu afirmația conform căreia “femeile trebuie să se supună soților”. De asemenea, 62% sunt în total dezacord total cu afirmația conform căreia “în condițiile lipsei locurilor de muncă, angajatorii ar trebui să acorde prioritate bărbaților față de femei”;
- Marea majoritate a respondenților sunt de acord că “este acceptabil ca bărbații să plângă” (aproximativ 77%);
- Aproape 54% dintre respondenți sunt parțial de acord cu afirmațiile conform cărora “femeile sunt mai potrivite pentru a crește copii decât bărbații” și “femeile, mai mult decât bărbații, tind să ia decizii pe baza emoțiilor lor”.
- Răspunsurile sunt divizate aproximativ în mod egal între pozițiile: Nici de acord, nici dezacord, Dezacord și Dezacord total față de următoarele afirmații “cel mai important rol al unui bărbat este acela de a câștiga bani”, “femeile se tem să își asume responsabilități mari” și “bărbații sunt lideri mai buni decât femeile”.

elevii/RESULTS: MALE

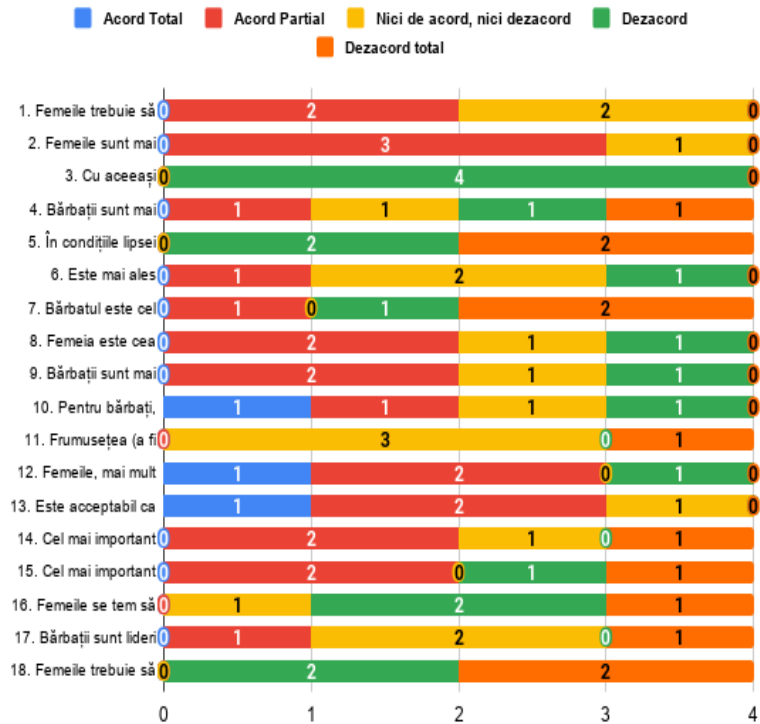
În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații? (răspunsuri elevi: gen feminin)

- Spre deosebire de percepțiile respondenților de gen masculin, rezultatele respondentelor de gen feminin au poziții mai clare, evitând neutralitatea (nici de acord, nici dezacord);
- Singura afirmație față de care respondentele au răspunsurile divizate între nici de acord, nici dezacord și dezacord este cea conform căreia “femeile sunt mai potrivite pentru a crește copii decât bărbații”;
- Majoritatea respondenților se poziționează în dezacord total cu afirmațiile conform cărora: “femeile trebuie să se supună soților” (aprox. 93%); “bărbații sunt lideri mai buni decât femeile” (aprox. 86%); “în condițiile lipsei locurilor de muncă, angajatorii ar trebui să acorde prioritate bărbaților față de femei” (aprox. 86%); “cu aceeași calificare educațională, bărbații sunt mai potriviți pentru a ocupa poziții manageriale” (aprox. 79%); “pentru bărbați, mai mult decât pentru femei, este foarte important să reușești la locul de muncă” (aprox. 72%).

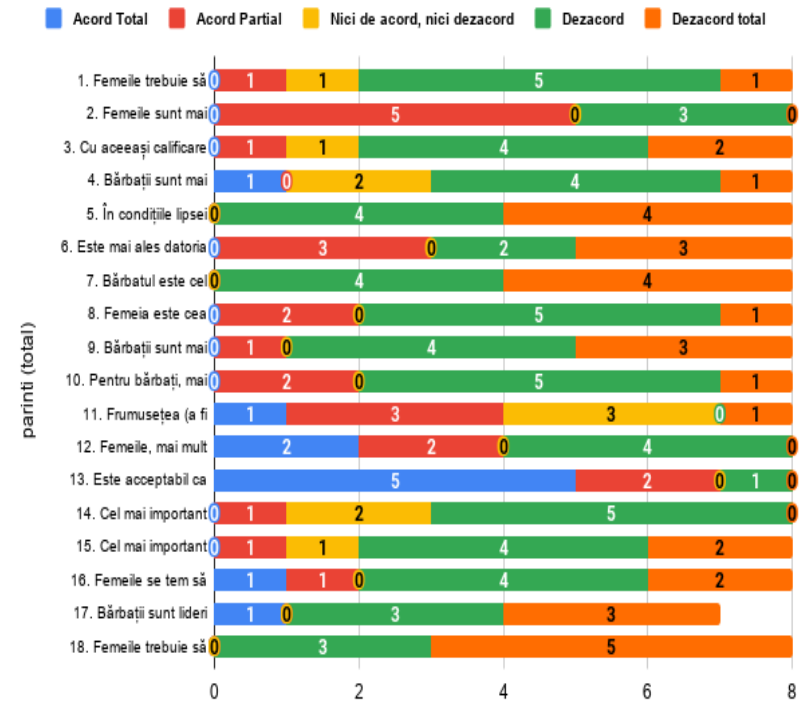
Atitudinile profesoarelor și profesorilor

În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații? (răspunsuri total profesoare și profesori)

Atitudinile părinților

În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații? (răspunsuri total părinți)

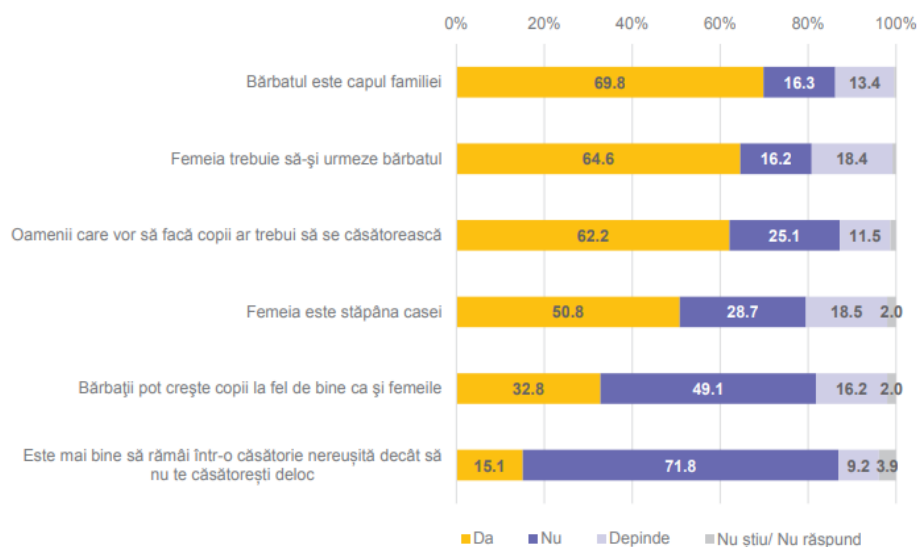

Majoritatea părinților (aproximativ 63%) sunt în dezacord cu afirmațiile conform cărora „femeile trebuie să aibă grijă de casă”; „femeia este cea care trebuie să ia cele mai importante decizii gospodărești cu privire la familie”; „pentru bărbați, mai mult decât pentru femei, este foarte important să reușești la locul de muncă” și „cel mai important rol al unei femei este să aibă grijă de casă și de familie”. În același procentaj, părinții sunt total de acord că „este acceptabil ca bărbații să plângă” și în total dezacord cu afirmația conform căreia „femeile trebuie să se supună soților”.

Toți respondenții din categoria profesorilor și-au exprimat poziția de dezacord în ceea ce privește afirmația conform căreia “cu aceeași calificare educațională, bărbații sunt mai potriviți pentru a ocupa poziții manageriale”. 75% sunt parțial de acord că „femeile sunt mai potrivite pentru a crește copii decât bărbații” și 50% sunt parțial de acord că „femeile trebuie să aibă grijă de casă”.

75% dintre respondenții profesori nu sunt nici în acord, nici în dezacord cu afirmația conform căreia „frumusețea (a fi atrăgătoare) este mai importantă pentru o fată decât pentru un băiat”. În ceea ce privește afirmația “Femeile trebuie să se supună soților”, răspunsurile sunt împărțite în mod egal între pozițiile de dezacord și dezacord total.

În comparație cu rezultatele Barometrului de Gen. România în 2018 care sunt reprezentative la nivel național, răspunsurile din cercetarea de față, înregistrate din partea tuturor celor 3 categorii chestionate (elevi, profesori, părinți), par dintr-o zonă mai modernă de percepere a dinamicii rolurilor și a relațiilor de gen în societate, precum și valorilor a dintr-o relație (Centrul FILIA, 2019). Studiul a fost realizat în 2018 pe un eșantion de 1140 de persoane, iar majoritatea respondenților sunt de acord cu afirmații precum „bărbatul este capul familiei” (69.8%) sau „femeia trebuie să-și urmeze bărbatul” (64.6%).

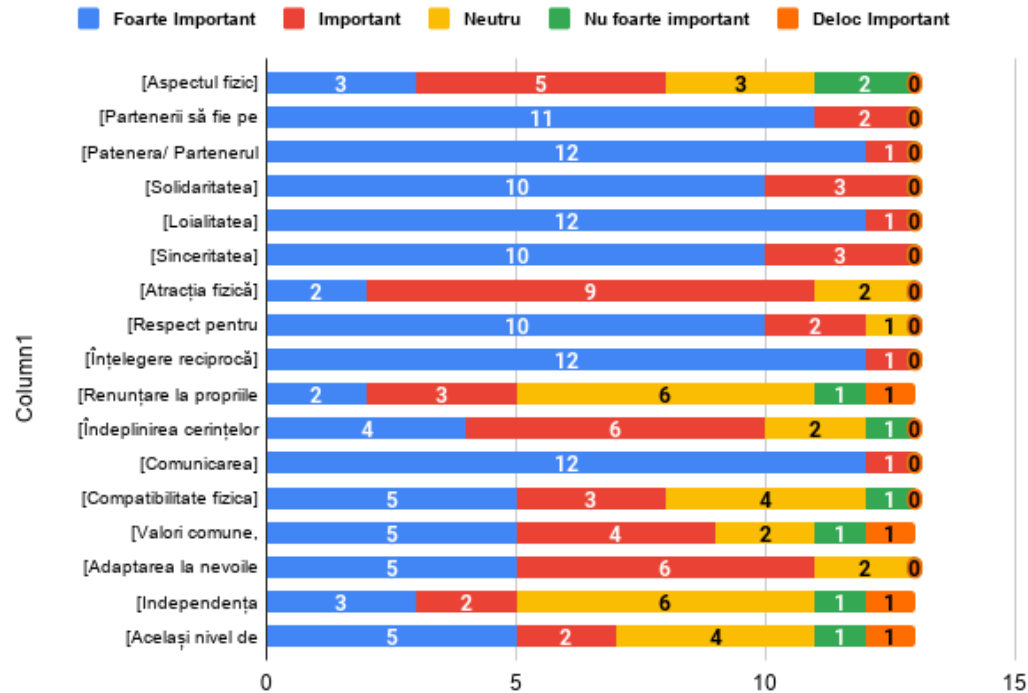

Sursă grafic: Barometrul de Gen. România în 2018

3.2 Valori urmărite într-o relație

Care este percepția elevilor și elevilor?

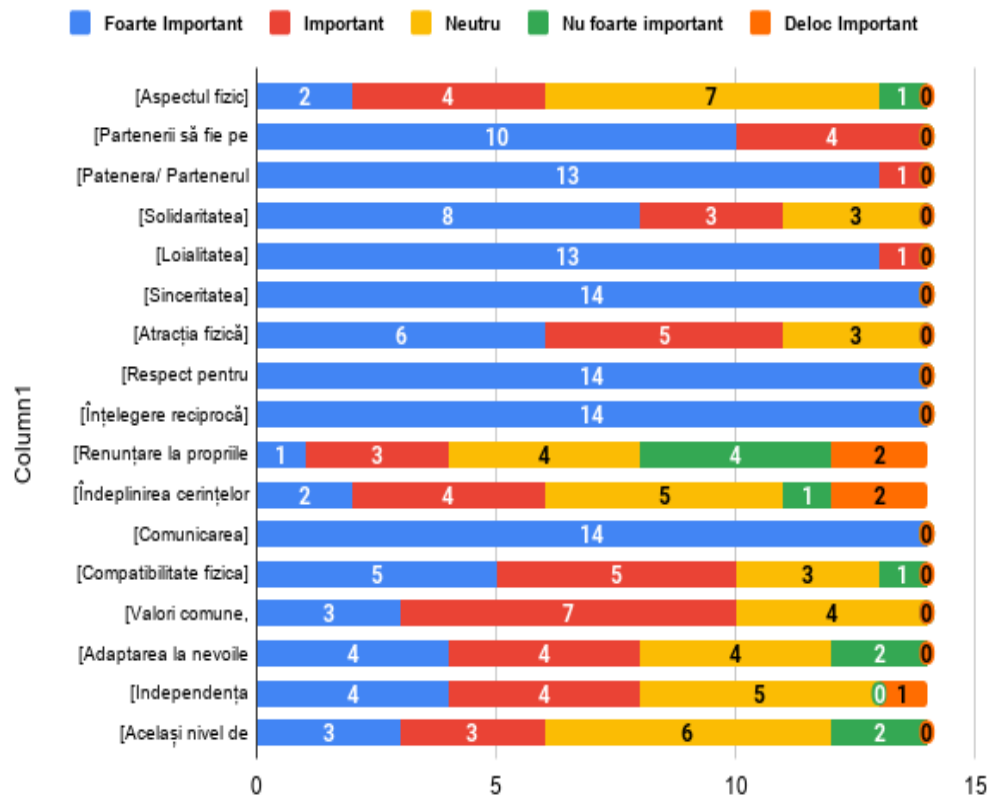
Într-o relație sentimentală, cât de importante sunt, în opinia dvs., următoarele aspecte? (răspunsuri gen masculin)

Clasamentul valorilor foarte importante într-o relație în rândul băieților:

- Aprox. 93%: partenera/partenerul să fie înțelegător cu celălalt/ă, loialitate, înțelegere reciprocă, comunicarea
- Aprox. 85%: partenerii să fie pe aceeași lungime de undă
- Aprox. 77%: solidaritate, sinceritate, respect pentru celălalt
- Aprox. 70%: atracție fizică
- Răspunsuri divizate între pozițiile foarte important; important și neutru pentru următoarele valori: renunțare la propriile nevoi, îndeplinirea cerințelor celuilalt, compatibilitate fizică, valori comune, idealuri și aspirații, adaptarea la nevoile celuilalt, independența economică a fiecăruia dintre cei doi și același nivel de educație și cultură.

Într-o relație sentimentală, cât de importante sunt, în opinia dvs., următoarele aspecte? (răspunsuri gen feminin)

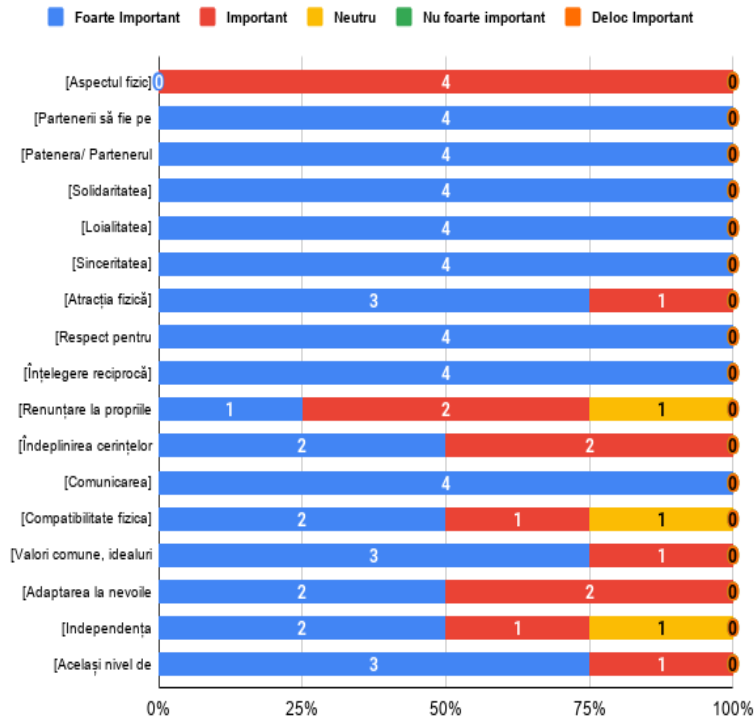

Clasamentul valorilor foarte importante într-o relație în rândul fetelor:

- 100%: sinceritatea; respect pentru celălalt; înțelegere reciprocă; comunicarea
- aprox. 93%: patenera/partenerul să fie înțelegător cu celalt/ă și loialitatea
- 72%: partenerii să fie pe aceeași lungime de undă
- 58%: solidaritatea
- 50%: aspectul fizic și valori comune, idealuri și aspirații
- Sub 50%: adaptarea la nevoile celuilalt, independența economică a fiecăruia dintre cei doi sau același nivel de educație și cultură.

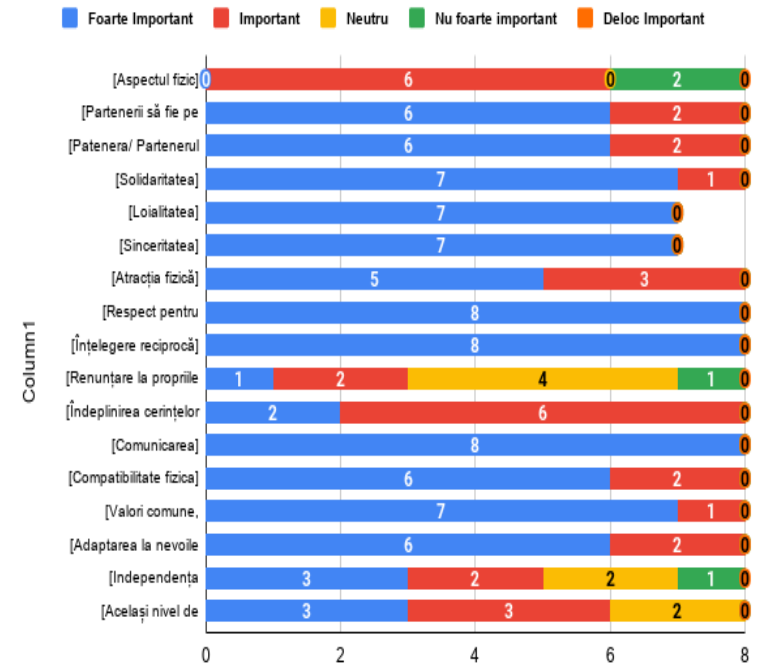
Percepția profesoarelor și profesorilor

Într-o relație sentimentală, cât de importante sunt, în opinia dvs., următoarele aspecte? (răspunsuri total profesoare și profesori)

Percepția părinților

Într-o relație sentimentală, cât de importante sunt, în opinia dvs., următoarele aspecte? (răspunsuri total părinți)

4. Concluzii

Nivelurile stereotipurilor este foarte scăzut în rândul grupului țintă. În majoritatea cazurilor există un dezacord destul de puternic față de stereotipuri. Printre cele mai apreciate aspecte într-o relație se numără: înțelegerea reciprocă, respectul pentru ceilalți, sinceritatea, loialitatea, solidaritate, iar printre cele mai puțin importante se numără: renunțarea la propriile nevoi, îndeplinirea cerințelor celuilalt, adaptarea la nevoile celuilalt, independent economică sau aspectul fizic. Totuși, așa cum am specificat și în secțiunea dedicată metodologiei cercetării, reiau mențiunea că grupul chestionat poate fi privilegiat în sensul accesului la informații, fiind eleve și elevi într-un colegiu prestigios din capitala țării (aflat în topul primelor 3 cele mai bune licee la nivel național).

O analiză în profunzime a rezultatelor indică diferențe de gen între răspunsuri. Astfel, doar puțin peste 5% dintre fete sunt de acord că “bărbații sunt mult mai înclinați pentru activități științifice”, în timp ce 33% dintre băieți sunt de acord cu această afirmație. În ceea ce privește stereotipul că “este mai ales datorita bărbatului să asigure nevoile economice ale familiei”, în rândul fetelor se manifestă un dezacord mult mai mare decât în rândul băieților. De asemenea, în cazul afirmației “cu aceeași calificare educațională bărbații sunt mult mai potriviți pentru a ocupa poziții manageriale” există un procent de dezacord mai ridicat în rândul fetelor. În privința valorilor apreciate într-o relație, observăm că independența financiară pare să fie mult mai importantă pentru fete decât pentru băieți, în timp ce adaptarea la nevoile celorlalți apare mai des în răspunsurile băieților decât cele ale fetelor. Unul dintre cele mai interesante rezultate este referitor la renunțarea la propriile nevoi care apare ca deloc important sau nu foarte important pentru fete, dar apare foarte important pentru băieți.

Pe termen lung stereotipurile de gen se transformă în inegalități de gen. Iată doar câteva exemple care susțin această afirmație:

- ✚ În urma alegerilor parlamentare din România, reprezentarea femilor în legislatura 2020-2024 este de doar 17,4% (81 de mandate) comparativ cu 82,6% (395 de mandate) bărbați. Cifrele sunt cu atât mai îngrijorătoare cu cât tendința față de legislatura trecută (19,35% în 2016-2020) este în scădere (Centrul FILIA, 2020). Conform hărții „Women in Politics: 2020” publicată de organizația internațională Inter-Parliamentary Union la 1 ianuarie 2020,

în România reprezentarea femeilor în politică era printre cele mai scăzute din Uniunea Europeană, țara noastră aflându-se pe locul 20 (IPU, 2020).

- ✚ Percepția populației față de stereotipul că bărbații sunt mai buni conducători se traduce și în inegalitățile de reprezentare în poziții de management. Doar 14% dintre funcțiile de CEO ale marilor companii sunt ocupate de către femei (EIGE).
- ✚ În acord cu stereotipul “în condițiile lipsei locurilor de muncă, angajatorii ar trebui să acorde prioritate bărbaților față de femei” date din România arată că situația provocată de pandemie a afectat în special statutul economic al femeilor – ponderea femeilor șomere a crescut cu aproape 50% din cauza pandemiei, în timp ce ponderea bărbaților șomeri cu doar 16% (Monitorul Social).

Stima de sine, ambiția și așteptările fetelor sunt primele “victime” ale stereotipurilor de gen. Prin urmare, eradicarea clișeelelor și a comportamentelor asociate acestora ar trebui să fie o prioritate pentru orice societate și ar trebui să înceapă în școli. Stereotipurile de gen se pot face simțite pe de o parte în atitudinea cadrelor didactice la clasă (prin remarcile și limbajul utilizat), precum și în modul în care acestea îndrumă sau ghidează elevii în procesul de găsire a vocației (fetele îndrumate către domenii feminizate, precum educație sau îngrijire, în timp ce băieții sunt îndrumați către poziții de management), pe de altă parte în atitudinea părinților care pot întări și ei idei care conduc la segregare de gen în educație și ulterior pe piața muncii.

Manualele școlare sunt nu răspund nici ele diferitelor realități și nevoi ale femeilor și bărbaților în mod constructiv și nu oferă vizibilitate și recunoaștere calităților femeilor și bărbaților. Rezultatele cercetării “Alice în Țara Manualelor” (2015) relevă un univers plin de stereotipuri la care sunt expuși elevii din ciclul primar (6-10 ani): buncii sunt sedentari și nu aud bine, femeile sunt mai ales mame care pregătesc masa, neveste docile, supuse și casnice, câteodată învățătoare sau femei de serviciu, în timp ce bărbații apar într-o diversitate de meserii, dar prea puțin ca tați. Accentul în cazul genului masculin este pe acțiune “a face”, în timp ce în cazul genului feminin accentul este pe prezență “a fi” (funcția decorativă). Una dintre concluziile studiului este că manualele promovează mai degrabă un model de gen dihotomic și se promovează mai curând segregare, decât cooperare între genuri. Deși analiza acestei cercetări a vizat genul, ilustrațiile din manual ilustrațiile exclud și persoane supraponderale sau obeze, ochelariști, persoane cu vreun handicap fizic, și în general, orice fel de diversitate etnică sau de orientare sexuală.

Abundența de stereotipuri legate de cine sunt, ce fac, ce își doresc fetele și băieții, combinată cu discursul media, cu modelele de gen promovate de familie, de biserică etc. reprezintă rețeta unei gândiri conservatoare legată de rolul femeilor și bărbaților în societate. În acest sens, este extrem de important ca elevii să se confrunte cu o diversitate de oameni, de modele de success, să afle despre persoane diferite ca vârstă, etnie, gen, naționalitate, orientare sexuală.

Comisia CEDAW (2017) recomandă prioritizarea „eliminării stereotipurilor tradiționale și a barierelor structurale care ar putea descuraja fetele să se înscrie în domenii tradiționale dominate de bărbați, cum ar fi știința și tehnologia, să-și intensifice eforturile de a oferi fetelor consiliere în carieră cu privire la carierele non-tradiționale și de a încuraja fetele să participe la formare profesională non-stereotipică”. Introducerea abordării integratoare a perspectivei egalității de gen în educație (gender mainstreaming) ar putea contribui pe termen lung la reducerea segregării de gen pe piața muncii.

Bibliografie

- ✚ Bem, Sandra, 1993, The Lenses Of Gender: Transforming The Debate On Sexual Inequalities, New Haven, Ct: Yale University Press.
- ✚ British Council, 2010, Respect pentru diversitate (compendiu de exerciții practice la încemâna facilitatorilor), disponibil online:
<https://www.britishcouncil.ro/sites/default/files/ghid-respecting-diversity.pdf>
- ✚ Centrul FILIA, 2020, Infografic: Reprezentarea femeilor în Parlamentul României 2020-2024, disponibil online:
<https://www.facebook.com/centrul.filia/photos/3668852049827566>
- ✚ Cherry, Kendra. „Utilizarea Likert Scales în psihologie.“ Verywell Mind , 14 iunie 2018.
<https://www.verywellmind.com/what-is-a-likert-scale-2795333>
- ✚ European Institute for Gender Equality (EIGE), Gender Statistics Database - Largest listed companies: CEOs, executives and non-executives, disponibil online:
https://eige.europa.eu/gender-statistics/dgs/indicator/wmidm_bus_bus_wmid_comp_complex
- ✚ Golombok Susan, Fivush Robyn, Gender Development, Cambridge University Press, 1994
- ✚ IPU-UN Women map “Women in Politics: 2020”, disponibilă online:
<https://www.ipu.org/resources/publications/infographics/2020-03/women-in-politics-2020>
- ✚ Laura Grünberg (coord.), Andreea Rusu, Elena Samoilă. Barometrul de gen: România 2018, București : Editura Hecate, 2019, ISBN 978-606-94712-2-7
- ✚ Lexicon Feminist, 2001, Otilia Dragomir, Mihaela Miroiu, Polirom, 2001
- ✚ Monitorul Social, COVID-19 mărește numărul șomerilor înregistrați oficial la cea mai înaltă cotă din ultimii trei ani, disponibil online: <https://monitorsocial.ro/data/covid-19-mareste-numarul-somerilor-inregistrati-oficial-la-cea-mai-inalta-cota-din-ultimii-trei-ani/>
- ✚ Rughiniș, Cosima, Grünberg, Laura și Popescu Raluca (coord). Alice în Țara Manualelor. O explorare a personajelor care îi inspiră pe copii în scoala, 2015 Universitatea din București
- ✚ S. Chelcea, 1975, Dictionarul de Sociologie, Zamfir si Vlasceanu
- ✚ Walter Lippmann, (1922), Public opinion, by Harcourt, Brace and Company, New York
- ✚ World Health Organization, Gender and health, disponibil online:
https://www.who.int/health-topics/gender#tab=tab_1